

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Katedra práva

Aplikace práva

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0189.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Aplikace práva

- Stadium realizace práva
(návaznost např. manželství → rozsudek o určení vlastnického práva k nemovitosti, závazkové vztahy),
- anebo samotný zdroj vzniku právních vztahů (konstitutivní IPA)
- proces autoritativního stanovování práv a povinností subjektům,
- anebo osvědčování/potvrzování existence těchto práv a povinností
- poslání: individualizace právních poměrů účastníků

Individuální právní akt

- Výsledek aplikace práva v určitém procesu (občanském, trestním, správním, řízení před Ústavním soudem atd.)
- nikoliv všechny produkty činnosti státních orgánů jsou IPA
- (vyjádření, osvědčení, sdělení, přípisy, dopisy apod.) – část IV. správního řádu
- Závaznost IPA
  - Vždy individuální
    - Inter partes (tj. mezi účastníky procesu)
  - Erga omnes (tj. vůči všem ostatním, nezúčastněným osobám
    - Např. statusová rozhodnutí či rozhodnutí o vině a trestu za trestný čin

Náležitosti IPA

■ Formální

- Záhloví
- Výrok
- Odůvodnění
- Poučení

■ Materiální

- Právní moc
- Vykonatelnost

Právní moc a vykonatelnost IPA

■ Právní moc

- je spojena s nemožností změny IPA prostřednictvím řádných opravných prostředků
- formální stránka- nezměnitelnost
- materiální stránka – závaznost

■ Vykonatelnost

- Dobrovolnost plnění (lhůta k plnění) x státní donucení
- předběžná vykonatelnost

Stadia aplikace práva

■ Zjišťování skutkového stavu (questio facti)

- proces dokazování, důkazní prostředky
- zásada materiální pravdy x zásada formální pravdy
- zásada volného hodnocení důkazů x vázané dokazování
- domněnky a fikce
- nedokazuje se: právo, notoriety, skutečnosti známé z úřední činnosti

Stadia aplikace práva

- **nalezení právní normy (zjištění práva - questio iuris) – tzv. právní interpretace**
  - **zásada denegatio iustitiae**
  - **proces interpretace a jeho pravidla**
    - tradiční metody výkladu (tzv. standardní)
    - jazyková (úloha právního jazyka)
    - logická (zvláštní právně-logické argumenty)
      - analogie legis, analogie iuris (analogie podle NOZ - 9)
    - systematická
    - historická (hledání historické vůle zákonodárce)
    - teleologická (hledání účelu zákona - tzv. ratio legis)

Rozhodnutí ve věci

- **na základě tzv. subsumpce (podřazení)**
  - meze subsumpce (jednoduché x složité případy)
  - Řešení kolize norem – co má přednost?
    - Lex superior
    - Lex posterior
    - Lex specialis
- **presumpce správnosti IPA**
- **Druhy IPA**
  - konstitutivní x deklaratorní
  - meritorní x procesní
  - ex offo x na návrh

Opravné prostředky

■ opravné prostředky

■ dle kritéria právní moci

- řádné
- mimořádné
- ...

■ devolutivní (tzv. „posouvací“) a suspenzivní („odkládací“) účinek

- kasační x revizní princip
- apelační princip
- další principy

Druhy opravných prostředků

- odvolání, obnova řízení - **SPOLEČNÉ** všem řízením
- námitky, odpor, rozklad, stížnost - **řádné specifické OP**
- dovolání, kasační stížnost, žaloba pro zmatečnost, stížnost pro porušení zákona - **mimořádné specifické OP**

+ rekodifikace

■ **Prostředky ochrany ZLPS**

- ústavní stížnost (vyčerpání opravných prostředků)
- stížnost k ESLP (vyčerpání všech vnitrostátních opravných prostředků)
- Veřejný ochránce práv – přispívá k ochraně ZLPS

Úkoly soudnictví a principy

- čl. 36, 40 Listiny:
  - Úkol poskytovat ochranu právům
- princip veřejnosti a ústnosti
- princip nezávislosti (prostředky jejího zajištění)
- princip nestrannosti (prostředky jejího zajištění)
- princip zákonného soudce

Obecné soudnictví

- civilní, trestní a správní soudnictví
- Okresní soudy
- Krajské soudy
- Vrchní soudy
- Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud

NS, NSS

- Nejvyšší soud
- Nejvyšší správní soud
- Pravomoc, působnost
- Judikatura
- www.nsoud.cz
- www.nssoud.cz

Ústavní soudnictví

- Obecné x ústavní soudnictví
- Pravomoci Ústavního soudu
- Ústavní stížnost
- Negativní zákonodárce
- www.concourt.cz

ESLP, ESD

- Evropský soud pro lidská práva
- Evropský soudní dvůr
- Pravomoc a působnost
- Judikatura

Veřejná správa

- Státní správa x samospráva
- ústřední orgány
- dekoncentráty
- obce, kraje
- územní a zájmová samospráva
- Vykonavatelé x adresáti

Principy výkonu veřejné správy

- centralizace x decentralizace
- koncentrace x dekoncentrace
  - vertikální x horizontální
- subordinace
- koordinace
- dobrá správa
- nařizovací charakter
- atp.

Shrnutí

- Realizace x aplikace
- Individuální právní akt
- Veřejná správa
- Soudnictví
- Obecné a ústavní soudnictví
- ESLP, ESD